

Omistajan ennakkokäsityksen antaminen Turun seudun puhdistamo Oy:n ylimääräiselle yhtiökokoukselle 6.11.2026 omavelkaisen takauksen myöntämisestä yhtiölle investointien rahoittamiseksi

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 259
992/02.05.07/2026

Valmistelija

Kaupunginjuristi Turo Järvinen

Turun seudun puhdistamo Oy on toimittanut osakkailleen kutsun 6.11.2026 pidettävään yhtiökokoukseen, jossa käsitellään yhtiön hallituksen esitys yhtiökokoukselle tulevien vuosien investoinneista aikatauluineen sekä niiden 48.000.000 euron kustannusarvion rahoittamisesta, johon myöhemmin tarvitaan yhtiön neljän suurimman osakkeenomistajan omavelkaiset takaukset keskinäisessä suhteessa Turun kaupunki 71,9 %, Kaarinan kaupunki 12,0 %, Raision kaupunki 9,3 % ja Naantalin kaupunki 6,8 %.

Yhtiökokouksen 6.11.2026 kutsu ja pyyntö omistajan ennakkonäkemyksestä on liitteinä.

Liite 1, KH 28.9.2026 (ei verkkosivuilla)

Yhtiökokousta varten yhtiön hallitus pyytää omistajien ennakkonäkemystä 31.10.2026 mennessä tulevan rahoitustarpeen järjestämiseksi lainana rahoituslaitokselta, jonka vakuutena annettaisiin yhtiön neljän suurimman osakkaan omavelkainen takaus. Lainan omavelkaiset takaukset annettaisiin keskinäisessä suhteessa Turun kaupunki 71,9 %, Kaarinan kaupunki 12,0 %, Raision kaupunki 9,3 % ja Naantalin kaupunki 6,8 %.

Yhtiöllä on tulossa vuosien 2027-2032 aikana merkittäviä investointitarpeita, joiden rahoitus on perusteltua kattaa neljän suurimman osakkeenomistajakunnan myöntämällä omavelkaisella takauksella ja sitä vastaan nostettavilla rahoituslaitoslainoilla. Investointihankkeet ovat Flemingipuiston viemäritunnelin ja Merimiehenkadun pumppaamon saneeraus, ilmastus- ja jälkiselkeytysaltaiden ristiinajomahdollisuus, E18-tien vaikutukset yhtiön jätevesiverkostoon sekä puhdistamon lietetaskujen saneeraus, joiden kustannusarvio on yhteensä 48.000.000 euroa. Kustannusarvio perustuu hankkeiden yleis- ja toteutussuunnitteluun, urakoitsijoilta saatuihin alustaviin tarjouksiin ja kesäkuun 2026 hintatasoon.

Malli on siten sama, mitä on käytetty muun muassa yhtiön poistoputkihankkeen rahoituksessa, jonka osalta Naantalin kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksensä 23.4.2018 ja 12.11.2018 sekä yhtiön uudelleenrahoitustarpeen järjestelyissä, josta kaupunginvaltuusto on päättänyt 2.9.2024 § 45.

Oheismateriaali

- Naantalin kaupunginvaltuuston päätökset 23.4. ja 12.11.2018 sekä 2.9.2024.

Myöhemmin haettavan ja erikseen kaupunginvaltuustossa aikanaan päätettävän takauksen vastavakuudeksi yhtiö on velvollinen antamaan

yrittäjäyrittäjyyteen tehtyjä panttikirjoja määrän, joka vastaa 50 % lainan pääomasta. Haettavan takauksen yhteismäärä on arviolta 48 milj. euroa. Investointien rahoitus vaatii lainan hakemista rahoituslaitokselta. Rahoituksen saaminen vaatii omistajien takausta, jonka osalta yhtiö nyt tiedustelee omistajien ennakkoarvioita esitykselleen, että Turun, Kaarinan, Raision ja Naantalin kaupungit myöntäisivät myöhemmin Turun seudun puhdistamo Oy:n luotonantajan hyväksi omavelkaiset takaukset yhtiön enintään 48.000.000 euron määräisille lainoille yhtiön uudelleenrahoitustarpeisiin seuraavin ehdoin:

- Lainat voidaan nostaa yhdessä tai useammassa erässä viimeistään 31.12.2032 ja
- laina-aika saa olla enintään 40 vuotta ja
- takausvastuun määrä lainan jäljellä olevasta pääomasta, koroista ja luottosopimuksen mukaisista muista kuluista jakautuu seuraavasti: Turun kaupunki 71,9 %, Kaarinan kaupunki 12,0 %, Raision kaupunki 9,3 % ja Naantalin kaupunki 6,8 % ja
- että Turun seudun puhdistamo Oy:ltä peritään takausprovisio 0,20 % vuodessa myönnetyn takauksen määrästä ja
- että takauksen vastavakuutena käytetään yhtiön jo aiemmin hakemaa ja edellä mainituille kunnille vakuudeksi antamaa yrittäjäyrittäjyyttä 2024/005130K.

Takaukset ja vastavakuudet

Kuntalain (410/2015) 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Hallituksen esityksen (HE 268/2014) mukaan merkittävänä taloudellisena riskinä voitaisiin pitää esimerkiksi tilannetta, jossa takausvastuun realisoituminen vaarantaisi kunnan koko toiminnan tai vastaisi suuruudeltaan muutoin huomattavaa osaa kunnan talousarviosta. Edellytysten täyttyminen tulisi arvioida jokaisen toimenpiteen osalta erikseen. Toimenpiteitä tehtäessä kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Tällä tarkoitetaan sitä, ettei vaadittavien vastavakuuksien tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä, vaan kunnan riskien hallinnan näkökulmasta riittävän osan. Kunnan on itse määritettävä vaadittavien vastavakuuksien suuruus ottaen huomioon olemassa olevan riskin todennäköisyys ja laajuus. Lisäksi kunnan on tapauskohtaisesti harkittava, kuuluuko toimenpide kunnan toimialaan.

Kyseessä olevan toiminnan voidaan katsoa perustuvan kunnan velvoitteisiin ja luonnolliseen monopoliasemaan markkinoilla. Kuntalain hallituksen esityksen (HE 268/2014) mukaan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettaviksi ei katsota sellaisia tehtäviä, joissa toiminta perustuu lakiin perustuvaan monopoliasemaan tai luonnolliseen monopoliasemaan sekä tällaiseen toimintaan välittömästi liittyvään toimintaan vaikka toiminta täyttäisikin muutoin esimerkiksi elinkeinotoiminnan edellytykset. Lakiin perustuvia monopoleja ovat hallituksen esityksen mukaisesti muun muassa vesihuoltotoiminta laitoksen toiminta-alueella. Edellä mainituilla perusteilla takauksen antamisen voidaan katsoa kuuluvan kunnan toimialaan eikä takauksen antamiselle ko. ehdoin voitane katsoa olevan ongelmaa myöskään EU:n valtiontukisäännösten kannalta.

Osakkaiden päätöksenteko

Yhtiökokouksien selostuksen mukaan yhtiö tulee myöhemmin hankkeiden käynnistyttyä hakemaan erikseen osakkailta omavelkaisen takauksen myöntämisestä yhtiölle. Yhtiön on tarkoitus hankkia

rahoituslaitoslainat vasta hankkeiden toteutuksen loppuvaiheessa (tavoitteena viimeistään 31.12.2032 mennessä). Yhtiön on tarkoitus rahoittaa hankkeiden toteutusvaihe käyttämällä Turku-konsernin konsernilimiittiä, mikä on yleinen tapa konsernissa suurten investointien rakennusaikaisen rahoituksen hoidossa.

Turun kaupungin konsernilimiitin käytön etuja ovat mm.:

- käytössä on juuri se määrä pääomaa mitä tarvitaan ja korkokustannus muodostuu sen mukaisesti,
- rahoituslaitoslainan nosto useassa lainaerässä pitkän investointijakson aikana on haasteellista, koska rahoittajat eivät sitoudu antamaansa marginaaliin/hinnoitteluun kovin pitkäksi aikaa,
- konsernin limiittitilin yhden 1 kk:n euriboriin sidottu limiittikorko on tällä hetkellä yhtiölle edullisinta rahoitusta.

Investointien toteutumisen lopussa yhtiön on tarkoitus kilpailuttaa tarvittava pitkäaikainen rahoitus ja nostaa lainat, jolloin lainojen nosto kumoaa limiitin saldon. Investointien poistojen alkaessa alkavat myös pitkäaikaisen lainan lyhennykset. rahoitus voidaan kilpailuttaa vasta kun takauksia koskevat päätökset on tehty ja ovat lainvoimaisia.

Turun seudun puhdistamo Oy:n yhtiösopimuksessa 23.12.2022 on todettu kohdassa B 5.1.1 seuraavaa: " K-sarjan osakkaat sitoutuvat antamaan yhtiön hankkimalle vieraalle pääomalle omavelkaisen takauksen siten, että kunkin osakkaan takausvastuu rajoittuu omistusosuuden mukaiseen suhteelliseen osuuteen yhtiön lainoista."

Mikäli vain osa osakkaista takaa Yhtiön ottamaa lainaa, ovat kaikki osakkaat kuitenkin vastuussa kyseisestä takauksesta suhteessa toisiinsa. Vastuun enimmäismäärässä noudatetaan edellisessä kappaleessa todettua. Tällä perusteella Naantalin takausvastuun tosiasialliseksi määräksi jää 5,92 %.

Naantalin kaupungin takausvastuu omistusosuuden (5,87 %) mukaisesta suhteellisesta osuudesta yhtiön lainoista on 5,92 % eli per 31.12.2025 yhteensä 6 695 853 euroa, josta korollista vierasta pääomaa on 5 798 643 euroa ja leasing -pääomia 897 209 euroa. Ilmoitus Turun seudun puhdistamo Oy:n vastustuista 31.12.2025 on oheistettu.

Oheismateriaali

- Turun seudun puhdistamo Oy:n vastuut 31.12.2025

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää omistajan ennakonäkemyksensä, että Naantalin kaupunki myöntää myöhemmin Turun seudun puhdistamo Oy:n erillisestä hakemuksesta tarjouskilpailun perusteella valitun tai valittujen luotonantajien hyväksi omavelkaisen takauksen yhtiön enintään 48.000.000 euron määräisille lainoille yhtiön merkittäviin investointihankkeisiin seuraavin ehdoin:

- Lainat voidaan nostaa yhdessä tai useammassa erässä viimeistään 31.12.2032 ja
- laina-aika saa olla enintään 40 vuotta ja
- takausvastuun määrä lainan jäljellä olevasta pääomasta, koroista ja luottosopimuksen mukaisista muista kuluista jakautuu seuraavasti: Turun kaupunki 71,9 %, Kaarinan

kaupunki 12,0 %, Raisio kaupunki 9,3 % ja Naantalin kaupunki 6,8 % ja
- että Turun seudun puhdistamo Oy:ltä peritään takausprovisiona 0,20 % vuodessa myönnetyn takauksen määrästä ja
- että takauksen vastavakuutena käytetään yhtiön jo aiemmin hakemaa ja edellä mainituille kunnille vakuudeksi antamaa yrityskiinnitystä 2024/005130K.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.